

Miljöinspektör
Lilian Flygare Ivarsson
lilian.flygare-ivarsson@trelleborg.se
0410-73 32 48

Bilaga 1. Rapportering från förvaltningarna och kommunala bolagen avseende Handlingsplan mikroplaster

Här redovisas de berörda förvaltningarnas och kommunala bolagens svar på miljöavdelningens frågor:

- Vad ni redan har utfört enligt era delprojekt i Handlingsplan mikroplaster.
- Vad ni planerar att göra i era delprojekt framöver.
- Nya idéer hur ni ska gå framåt i delprojekten.
- Ansvarsfördelningen är ett förslag, och om man som huvudansvarig i ett delprojekt tycker att man ska ha fler eller färre samarbetspartners i ett delprojekt, så tar vi gärna emot era idéer! Kom gärna in med ändringar om det behövs.

Tekniska serviceförvaltningens Avfall- och återvinnings-, Gatu-, Lokalvårds- och Park & Naturavdelningar, gemensam skrivelse

”Avfall & Återvinning, Gata, Lokalvården och Park & Natur hade en liten mikroplast-workshop den 21 september. Här är vår redovisning av vad vi diskuterade, bl.a. flera förslag till aktiviteter som kan genomföras framöver.

1 Rening av dagvattenutsläpp

Bevakning forskning mm vägtrafik och dagvatten
Bevaka/tillämpa ”Regelverk för hållbar dagvattenhantering”
Dialog med väghållare, Trafikverket
Gata fyller på här. Ex.vis samverkan med VA.

5 Tvätt av syntetfibrer

Lokalvården:

- Tittar på kläder som är så nära naturmaterial som möjligt och har bara bomull i kläderna.
- Inköp av tvättmaskiner som filtrerar bort mikroplasten (i framtiden).

7 Nedskräpning. Städa Sverige, Håll Sverige Rent

Bevakning Regeringens finansiering strandstädning, uppdrag

Naturvårdsverkets årliga bidrag för strandstädning till havsnära kommuner.

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Strandstadning/>

- Park & Natur bevakar ev. nya bidrag från 2021.

Arbete Avfallsplan 2017-2020, Kretsloppsplan 2021-2030, fimpar

- Avfallsplan 2017-2020: Uppföljning av skräpmätningar genomförda 2016 och 2020.
 - Webinarium: HSR separat utbildning i skräpmätning för Sysavs kommuner: 2/11 kl. 10-12, inbjudna avdelningar: Avfall & Återvinning, Gata, Park & Natur.
 - Förslag: Källsortering (bl a plast) i kommunens lokaler, ev. förvaltningskampanj för bättre sortering.

- Kretsloppsplan 2021-2030: Skräpmätningar

Mängd skräp på land

Indikatorvärde 50 % färre antal skräp år 2030 jämfört med nollvärdet (antal skräp/10 m²)

Mängd skräp vid hav och sjöar

Indikatorvärde: 50 % färre antal skräp år 2030 jämfört med nollvärdet (totalt uppkommet skräp)

Skräpmätningar ska genomföras enligt de metoder som är framtagna av organisationen Håll Sverige Rent. Skräpmätning ska, förutom på land, även genomföras vid badplatser. Kommunerna väljer själva om de mäter på badplatser vid hav eller sjö samt hur ofta. För att säkerställa indikatorvärdet krävs däremot minst fyra mätningar för respektive område under perioden 2021–2030.

- Att tänka på vid upphandling: Skräpmätning kan ingå i renhållningsentreprenad för städning av gator/torg/strand.
 - Handlingsplan och samverkan inom regional samverkansgrupp. Avfall & återvinning.
- Mäta kostnader för nedskräpning: Gata, Park & Natur, Fastighet
- Förslag: mäta kostnader för nedskräpning enligt HSR:s metod, att sätta en budget för nedskräpningens kostnader + strategiskt och förebyggande arbete.
- <https://skola-kommun.hsr.se/kommun/skrapmatningar/berakning-av-kostnader>

Håll Sverige Rent mot nedskräpning, närmiljö, strandstädning

Kampanjer: Håll Sverige Rent-dagen för allmänheten (höst). HSR:s

Skräpplockardagarna för skolor/ förskolor/ungdomsföreningar (vår). Städa

Sverige-uppdrag för ungdomsföreningar.

- Förslag: samverkan mellan avdelningar och förvaltningar. Samordning av insatser ex.vis hämtning av skräpet, kommunicera med Byrådet, privata initiativ etc. (Gata, Park & Natur, Avfall & återvinning). Handlingsplan kan utarbetas inom kretsloppsplanarbetet framöver.
- Förslag: Skräpplockarstationer, vid strand. Park & Natur

Förslag till ytterligare insatser, källsortering av plast

- Förpacka plastförpackningar
Avfall & Återvinning: minska spill vid fastighetsnära insamling, information till fastighetsägare.
- Lokalvården: Kontor - ta bort plastpåsar i papperskorgar, (tyvärr dubbelemballage idag pga corona)
- Förslag: Källsortering offentlig plats
Gata, Park & Natur: behållare fimpas, Big Belly
- Skånetrafiken (papperskorgar), FTI (ÅVS:er)
städning, tömningsfrekvens behållare, bättre behållare = fågel- och skadedjurssäkra. Förslag: intern hantering vid avvikelse (Gata, Park & Natur, Avfall & återvinning)
- Pantrör (PantaMera) Gata, Park & Natur
- Palmfestivalen, marknader, andra publika evenemang =
”Trelleborgs kommun plastbantar”, fokus på engångsartiklar (vem?)

11 Information

Informationsmaterial till allmänheten, ex SNF:s

- Infokampanjer (Sysav + Avfall & Återvinning)
 - Plastpaketet: digital kampanjsida med fakta om plast, tävling; länkas från kommunens hemsida, höst 2020 eller vår 2021
 - Det påverkar inte dig; fotoutställning om skräpets påverkan, digital/fysisk – biblioteken? Skolor? Avfall & återvinning m fl, vår 2021.”

Tekniska serviceförvaltningens Gatuavdelning/ Småbåtshamnar

Tekniska serviceförvaltningens Gatuavdelning/Småbåtshamnar redovisar
Delprojekt 6. Båtbottenfärger nedan.

”Delprojekt 6. Båtbottenfärger

Båtbottenfärger innehåller polymerer som bindemedel. En del av dessa polymerer antas bilda mikroplastpartiklar när ytan på båten slits efter hand eller när båten tvättas, skrapas eller slipas vid underhåll. Mikroplastpartiklarna hamnar med stor sannolikhet i vattnet. Beteenden, val och beslut på olika nivåer påverka utsläppen av mikroplast från båtbottenfärg till hav och sjöar:

- Båt- och fartygsägare väljer att bottenmåla sina båtar. Ett försök görs just nu med sanering av biocidfärger på en båt i Smyge. Initiativtagare är Linds Båtbyggeri. När båten är sanerad påförs en tvåkomponentsfärg som fungerar som spärrfärg. Enligt tillverkare så faller ingenting ut då båten ligger i vattnet. Ett projekt avseende detta är i startgroparna så det kan spridas till samtliga småbåtshamnar i kommunen. En stor fördel är att skrovet på ett enkelt sätt kan tvättas av utan avfällning eftersom det är en tvåkomponentslack. Den båt i

Smyge som är sanerad finns för beskådning i vinter på uppläggningsplatsen i Smyge hamn. Den har legat i vattnet under denna sommar.

- Båtagare och varv tvättar/skrapar loss färgen så att den hamnar i vattnet. Enligt IVL:s undersökning av mikroplast i havet utanför Trelleborgs Hamn kom potentiella båtbottnfärgspartiklar på tolfte plats jämfört med de 15 andra stationerna i undersökningen. Undersökningen visar att för vissa typer av mikroskräp i storlek mellan 10 och 300 µm har havet utanför Trelleborgs Hamn likartat höga halter som i Öresund. Se tabell 1 och tabell 2, sidorna 24-25. Hur stora mängder mikroplaster från båtbottnfärger som hamnar i havet är svårt att beräkna. Vid provtagning av mikroplaster i Öresund och Östersjön har mikroplastartiklar kunnat härledas till båtbottnfärg. Det är därför motiverat att så långt som möjligt att förhindra att mikroplaster från båtbottnfärg hamnar i havet vid underhåll av båtar i Trelleborgs kommuns småbåtshamnar. Enligt folk i branschen så går Sverige mot ett totalförbud av biocidfärger. Med tanke på detta är ovanstående projekt av vikt då vi kan ligga i framkant med frivillig sanering av båtar. Utmaningen blir att få båtagare förstå att en sanering, vilket också innebär en kostnad, gynnar deras framtida underhåll på båten.

Till exempel kan man arbeta för att markskydd används för uppsamling av färgpartiklar vid blästring/slipning. Föreskrifter för Trelleborgs småbåtshamnar, antagna av AB Visit Trelleborg 2020-02-25, beskriver att markduk ska användas vid slipning av skrov. Försök har gjorts nu i höst att högtryckstvätta en båt som står på en markduk.

Åtgärder:

1. Bevakning av Havs- och vattenmyndighetens översikt av regelverket för båtbottnfärg. Kemikalieinspektionens lista över godkända biocidfärger revideras till årsskiftet, ett antal nu godkända biocidfärger blir förbjudna från 2021.
2. Kommunen ska verka för att båtbottentvättar med efterföljande rening anläggs i samtliga småbåtshamnarna. Bevakning av möjliga finansieringsformer för externa medel ska ske. Utredning angående spolplatta i Gislöv samt portabla båttvättar med vattenuppsamling i Skåre och Smyge är inplanerad att starta 2021.
3. Tekniska serviceförvaltningens avdelning småbåtshamnar planerar att utföra markprover i hamnarnas uppställningsplatser för att klargöra ytornas status gällande markföroreningar. Utefter provresultaten kommer man att upprätta handlingsplaner för ytorna. Provtagning av uppställningsytor planeras 2021.
4. Kommunen ska verka för att införa förbud för båtar med olaglig båtbottnfärg att ligga i kommunens småbåtshamnar. Tekniska serviceförvaltningen kan verka för att införa tester av båtar färger för att klargöra om dessa är godkända eller inte. Tekniska serviceförvaltningen skulle kunna häva avtalen för hamnplats och vinteruppläggningsplats med de båtagare som använder olaglig båtbottnfärg. I framtiden kommer detta generellt, att på frivillig basis visa på goda exempel lämpar sig väl så bra som att införa totalförbud

5. Tillsyn enligt miljöbalken på småbåtshamnarna. Ansvariga: Tekniska servicenämnden, samhällsbyggnadsnämnden Görs årligen, samhällsbyggnads kallar.

Muddring

Höst/vinter 2020/2021 kommer Skåre och Gislövs innerbassänger att muddras omfattande för att åtgärda rådande föroreningssituation samt återställa djupet.

Uppföljning efter muddring kommer att ske för att förhoppningsvis kunna se att bassängbotten inte innehåller de stora föroreningar som provtagningar just nu påvisar.”

Tekniska serviceförvaltningens Parkavdelning

Tekniska serviceförvaltningens Parkavdelning har även gett ett enskilt svar angående Delprojekt 3. Gummibaserade fallskyddsytor- och multiplaner och Delprojekt 7. Nedskräpning.

”Park- och naturavdelningen, svar

Två punkter är aktuella,

3.Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner

Vi har inventerat de 11 aktuella lekplatserna, åtgärder var aktuella på en av dem.

Där ha fångstbrunn installerats som fångar upp plast partiklar. Fångstbrunnen kontrolleras och töms.

Vi får överväga att använda gummiasfalt i framtiden – bevaka vilka alternativa material som finns.

7. Nedskräpning

Park- och naturavdelningen lägger stora resurser på att hantera nedskräpning. Detta ingår i den ordinarie verksamheten. Ett stort antal papperskorgar/hundlatriner finns i kommunen och de töms regelbundet av vår personal. På utsatta områden såsom stränder ställs extra sopkärl ut under säsong. Centrala staden städas dagligen.

Moderna papperskorgar som komprimerar och drivs av solceller har installerats i centrum. Fimpar tas upp en eller två gånger i veckan maskinellt.

Park- och natur subventionerar städinsatser av Städa Sverige som städar stränder en gång per år genom lokal idrottsförening.

På utvecklingsidén finns dels den beteendeorienterade biten med att få medborgare att skräpa ner mindre och dels teknik för städning, effektiva papperskorgar mm.

Tekniska serviceförvaltningens Fastighetsavdelning

Tekniska serviceförvaltningens Fastighetsavdelning har inte svarat själva, utan refereras till av andra avdelningar eller förvaltningar, t.ex bildningsförvaltningen.

Fastighetsavdelningen deltar i Delprojekt 2. Konstgräsplaner och Delprojekt 3.

Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner. Fastighetsavdelningen har deltagit i inventeringar av kommunens lekplatser enligt Delprojekt 3 under hösten 2019.

Tekniska serviceförvaltningens Vatten – och avloppsavdelning, se bilaga 2

Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen har valt att besvara punkterna i samhällsbyggnadsnämndens förelägganden avseende de fem konstgräsplanerna, angående Delprojekt 2. Konstgräsplaner.

"Svar angående granulat/mikroplaster på konstgräsplaner

Gällande utformningen av konstgräsplanerna

Vid planen:

1. Utreder möjligheten att samla upp granulat med fällor (filter/nät) i uppsamlingsbrunnar kopplade till samtliga dagvattenbrunnar kring planen.
Svar: En leverantör har konsulterats gällande fällor och föreslår följande fördelning av fällor kring konstgräsplanerna: Vångavallen: 2 st, Smyge: 6 st, Köpingseskolan: 2 st, Anderslöv: 0 st Västervång 0 st. Dock söker vi vidare bland ritningar för att säkerställa att det inte finns fler brunnar som behöver fällor än de som leverantören känner till.
2. Utreder möjligheten och behovet av att anordna sarg eller mur kring planen
Svar: Möjligheten finns att sätta sarg där det finns befintliga staket, detta skiljer sig från plan till plan. Höjden på sargen bestäms utifrån hur nära planen ligger befintligt staket.
3. Utreder möjligheten att sätta upp vägbula för fordonsborstningsbilen
Svar: Denna möjlighet finns på samtliga planer, placeringen måste utredas närmare när vi vet vilken typ av vägbula som blir aktuell.
4. Sätter skoborste vid utgångar i anslutning till konstgräsplanen
Svar: Skoborstarna är inköpta men inte utplacerade, eftersom det är en öppen konstruktion på borstarna så vill vi bygga ett tråg eller liknande som samlar upp det granulat som borstas av. Risken är annars att vi bara sprider granulatet utanför anläggningen eftersom borstarna måste placeras i anslutning till utgångarna.
5. Sätter upp skyltar med information till användare/besökare gällande avborstning av kläder och skor, vid konstgräsplanen.
Svar: Informationsskyltar sätts upp i samband med att borstarna placeras ut.

Vid byggnader:

1. Utreder möjligheten att samla upp granulat med fällor/filter/nät i dagvattenbrunnar utanför omklädningsrummen alternativt kopplar dagvattenbrunnarna till uppsamlingsbrunnar
Svar: Vi ser inget behov av detta i etapp 1 av detta projekt, vi förespråkar att göra åtgärderna i nära anslutning till planen först för att sedan se om ytterligare åtgärder är nödvändiga.

2. Utreder hur granulat som hamnat inomhus i omklädningsrummen kan uppsamlas innan det når spillvattennätet
Svar: Lokalvården upplever inget problem med granulat idag. Lokalvården uttrycker att det går att arbeta in i deras rutiner. Vi förespråkar att göra åtgärderna i nära anslutning till planen först för att sedan se om ytterligare åtgärder är nödvändiga.
3. Sätter upp skyltar med information till användare/besökare gällande avborstning av kläder och skor, vid byggnader/omklädningsrummen
Svar: Informationsskyltar sätts upp om det påvisas att borstar behövs vid byggnader också.

Vid övrigt område:

1. Utreder möjligheten att samla upp granulat i anslutning till övrigt område där det finns risk att granulat sprids vidare
Svar: Vi ser att ovan åtgärder bör förhindra spridning till andra områden men givetvis så får man titta om det efter genomförda åtgärder fortfarande sprids.

Vid ytan för snöröjning:

1. Utreder möjligheten att samla upp granulat med fällor/filter/nät i dagvattenbrunnarna vid den hårdgjorda ytan för avskrapad snö alternativt kopplar dagvattenbrunnarna till uppsamlingsbrunnar
Svar: Dessa brunnar ingår i de brunnar kopplade till planen
2. Utreder möjligheten och behovet av att anordna sarg eller mur vid planen kring ytan för snöröjning
Svar: Ingår i svaret om sarg kring planen

Gällande skötsel, drift och rutiner

Granulathantering:

1. Återför uppsamlat granulat från snöröjning, skoborstar, fordon, omklädningsrum samt från granulat från dagvattenbrunnar till planen
Svar: Vi kommer att ta vara på så mycket som möjligt när vi kan samla ihop det på ett vettigt sätt.
2. Inkommer med uppgifter om eventuellt avfall, såsom mängder, som uppkommer i samband med granulathanteringen
Svar: När detta blir aktuellt så kommer vi att inkomma med detta, i dagsläget har vi inget avfall.

Skötsel av dagvattenbrunnar och diken mm:

1. Tar fram skriftliga rutiner för sopning, snöröjning, rensning av skoborstar i och utanför omklädningsrum samt rensning av rännor
Svar: När vi vet vilka åtgärder som kommer till kommer anpassade rutiner att upprättas och skickas in.
 Tar fram skriftliga rutiner för tömning av de fällor/filter/nät, som enligt utredningen kommer att väljas till uppsamling av granulat i uppsamlingsbrunnar

Svar: När vi vet vilka åtgärder som kommer till kommer anpassade rutiner att upprättas och skickas in.”

Bildningsförvaltningen

”Här kommer redovisning från bildningsförvaltningen.

- Delprojekt 2. Konstgräsplaner

o Bildningsförvaltningen är inte ansvarig enligt bifogad handlingsplan.

Delprojektet listas ändå under BN/Bildningsförvaltningen i bifogad ansvarsfördelning. Ett misstag?

- Delprojekt 3. Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner

o Som BIN framförde i remissyttrande i juni 2018 så är det serviceförvaltningen (nu tekniska serviceförvaltningen) som ansvarar för anläggning och skötsel av förskole- och skolgårdar. Därav är det TSF som bör ta fram de rutiner för skötsel/underhåll av lekplatser och multiplaner som behövs för att minimera spridningen av granulat.

- Delprojekt 7. Nedskräpning

o Förskolor och skolor fortsätter som tidigare att delta i Håll Sverige Rents aktion mot nedskräpning.

o Bildningsförvaltningen är fortsatt positiva till att införa källsortering av (bl.a.) plast på kommunens förskolor och skolor. Detta kräver dock att det bereds möjlighet för sortering i miljöhus eller motsvarande vid respektive enhet. Det är en fråga för tekniska serviceförvaltningen. När sådan möjlighet finns kommer bildningsförvaltningen att tillse att sortering sker i samtliga verksamheter. Kopia till fastighetschef Fredrik Sörling, eftersom vi hänvisar till TSF (fastighetsavdelningen).”

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning har besvarat bildningsförvaltningens redovisning på följande sätt:

”Tack för Ditt mail.

Meningen är att bildningsförvaltningen även blir involverad i Delprojekt 2. Konstgräsplaner, på så sätt att när kultur- och fritidsförvaltningen har satt upp skyltar och skoborstar på konstgräsplanerna mm, bör det bli pedagogernas uppgift att se till att eleverna följer reglerna på konstgräsplanerna, dvs att borsta av granulaten från skorna och att begränsa spridning av granulat i omklädningsrummen. Så bildningsförvaltningen får en viss insats även i Delprojekt 2. Konstgräsplaner.”

Kommunledningsförvaltningens Upphandlingsavdelning

Har inte svarat, men kommer att ingå som samarbetspartner för de berörda förvaltningarna och de kommunala bolagen vid upphandling.

Kommunledningsförvaltningens Kommunikationsavdelning, se bilaga 3

AB Trelleborgshem

AB Trelleborgshem har delat ansvar för Delprojekt 3. Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner samt Delprojekt 7. Nedskräpning.

”Här kommer en kort rapportering från Trelleborgshem gällande hur vi kommer att arbeta vidare för att minska och begränsa spridningen av mikroskräp och mikroplaster till miljön i Trelleborgs kommun.

- Initialt har vi varit ute och inspekterat våra områden för att identifiera förbättringsområden
- Överväga andra alternativ än gummiytor vid nyanläggning och underhållsåtgärder av exempelvis lekplatser och multiplaner
- Se över fastighetsbeståndet gällande placeringen av papperskorgar och vid behov ställa ut fler
- Ta extra hänsyn till behov och placering av papperskorgar vid all nyproduktion för att minimera nedskräpning
- Se över möjligheten att ställa krav gällande förekomster av plast vid upphandlingar, krav alternativt uppmaning ska gälla allt från byggmaterial till emballage mm”

Trelleborgs Hamn AB

Trelleborgs Hamn AB har delat ansvar med tekniska förvaltningens Gatuavdelning/Småbåtshamnar för Delprojekt 10. Rening av havet utanför Trelleborgs kommuns kust.

”Delredovisning Trelleborgs Hamn

Var enhet på förvaltningarna och bolagen redovisar följande till miljöavdelningen senast den 14 oktober 2020:

- Vad ni redan har utfört enligt era delprojekt i Handlingsplan mikroplaster.
- Trelleborgs Hamn har i nulägen anställt 1 st person för att arbeta med renhållning med focus på nedskräpningsproblematiken.
- Vad ni planerar att göra i era delprojekt framöver.
- Vi kommer att börja titta på en havssoptunna för att se om det är applicerbart i Trelleborgs Hamn.
- Nya idéer hur ni ska gå framåt i delprojekten.
- Inte i nuläget
- Ansvarsfördelningen är ett förslag, och om man som huvudansvarig i ett delprojekt tycker att man ska ha fler eller färre samarbetspartners i ett delprojekt, så tar vi gärna emot era idéer! Kom gärna in med ändringar om det behövs.
- x”

AB Visit Trelleborg

AB Visit Trelleborg har inte svarat, men deltar i Delprojekt 6. Småbåtshamnar tillsammans med tekniska serviceförvaltningens

Gatuavdelning/Småbåtshamnsavdelningen. Enligt

Gatuavdelningen/Småbåtshamnsavdelningen finns Föreskrifter för Trelleborgs Småbåtshamnar, antagna 2020-02-25 av AB Visit Trelleborg, som beskriver att markduk ska användas vid slipning av skrov.